

PREDSTAVITEV MODULA ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO

Zalika Klemenc-Ketiš

Vodja modula ZRD

VLOGA RAZISKOVANJA V PRIMARNEM ZDRAVSTVENEM VARSTVU

Zalika Klemenc Ketiš

NAMESTO UVODA

ZAKAJ IN ČEMU RAZISKOVATI?

LASTNOSTI PRIMARNEGA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

- Raznolikost
- Interdisciplinarnost
- Kompleksnost
- Usmerjenost v osebo
- Usmerjenost v skupnost
- Negotovost
- Multimorbidnost
- ...

ZAKAJ RAZISKOVATI?

- Edinstveno okolje (prvi stik, raznolikost, slabo diferencirana stanja, sočasne bolezni, odločanje)
- Vsebina oskrbe (nemedicinski faktorji)
- Zavezanost skupnosti
- Klinična in preventivna oskrba bolnikov mora biti podprta z dokazi iz raziskav
- Večina bolnikov se oskrbi na primarni ravni
- Delo na primarni ravni ne more biti podkrepljeno z raziskavami na sekundarni ravni

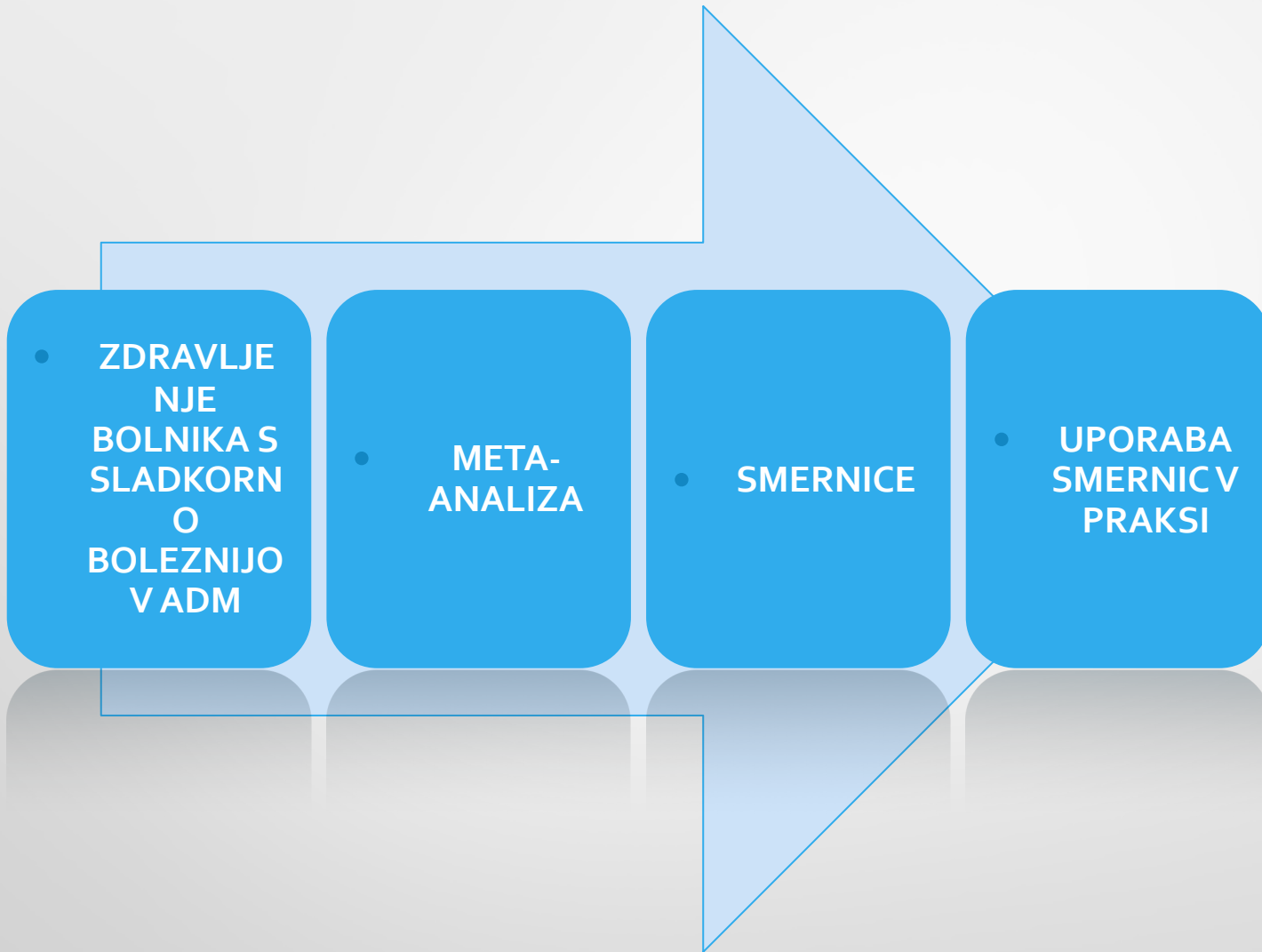
ČEMU RAZISKOVATI?

- Pomanjkanje raziskav na primarni ravni vodi v neracionalno rabo preiskav, nepravilno obravnavo bolnikov in diagnostične zamude
- S pomočjo raziskovanja izboljšamo učinkovitost in ustreznost dela na primarni ravni
- Raziskovanje primarne ravni okrepi njeno vlogo v zdravstvenem sistemu, optimizira delovanje zdravstvenih sistemov in izboljša zdravje populacije

KONČNI CILJ

- Izboljšanje kakovosti oskrbe pacientov

PRAKTIČNI PRIMER

- Samonadzor krvnega sladkorja pri sladkornih bolnikih

RAZISKAVA

- Sladkorni bolniki so si en teden redno merili krvni sladkor doma.
- Njihov krvni sladkor se je znižal v povprečju za 11 %.

Bode BW, Gross TM, Thornton KR, *et al.* Continuous glucose monitoring used to adjust diabetes therapy improves glycosylated hemoglobin: a pilot study. *Diabetes Res Clin Pract* 1999;46:183–90

META-ANALIZA

- Redne samokontrole krvnega sladkorja doma so izboljšale urejenost sladkorne bolezni pri sladkornih bolnikih.

Zhu H, Zhu Y, Leung SW. Is self-monitoring of blood glucose effective in improving glycaemic control in type 2 diabetes without insulin treatment: a meta-analysis of randomised controlled trials. *BMJ Open*. 2016;6(9):e010524

SMERNICE

- Samokontrolo glukoze v krvi omogočimo vsem bolnikom z novoodkrito sladkorno boleznijo tipa 2 kot sestavni del izobraževanja za samovodenje svoje bolezni.

Janež A. Samokontrola. V: Zaletel J, Ravnik Oblak M, ur. Slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2. Ljubljana: UKC; 2016.

IN KJE JE MESTO MODULA
ZRD?

PREDSTAVITEV

- Znanstveno-raziskovalno delo
- Trije deli modula:
 - 1. dan: osnove ZRD in navodila za domačo nalogo
 - 2. dan: osnove ZRD, navodila za specialistično nalogo in predstavitev tem
 - 3. dan: predstavitev specialistične naloge

NAMEN MODULA

- Namen ni, da bi iz specializantov naredili raziskovalce na področju družinske medicine
- Želimo, da se specializanti na praktičen način seznanijo z raziskovanjem v družinski medicini
- Tistim, ki imajo raziskovalno žilico in jih to delo zanima, pa s tem omogočimo začetek raziskovalne kariere

CILJI MODULA

- Spodbuditi ustvarjalnost in raziskovalno izvirnost specializantov
- Specializante naučiti sistematične presoje kakovosti strokovne literature
- Specializante naučiti, kako preučiti predmet ali temo, ki je relevantna in pomembna za specializanta ter družinsko medicino
- Razvijati sposobnosti in veščine iskanja tem, pomembnih za družinsko medicino

EGPRN RESEARCH AGENDA

- EGPRN: <http://www.egprn.org/>
- Research Agenda for General Practice/Family Medicine and Primary Health Care in Europe:
 - povzetek obstoječih dokazov z vidikov evropske definicije DM in njihov pomen za raziskovanje ter nosilce javnega določanja
 - osvetlitev raziskovalnih potreb v DM
 - temelj za proaktivne in pozitivne aktivnosti, ki bodo vplivale na zdravje in politiko
 - določitev tem, ki so pomembne v državah z nizko raziskovalno kapaciteto
 - načrt za raziskovanje v DM

OBVEZNOSTI SPECIALIZANTOV

- Izdelava dispozicije specialistične naloge
- Izdelava specialistične naloge
- Ustni zagovor specialistične naloge
- Aktivno sodelovanje na modulu

OBRAZCI IN NAVODILA

- Objavljeni na spletu:
 - priročnik za ZRD
 - obrazec za prijavo teme
 - obrazec za odobritev dispozicije
 - potrdilo mentorja o dokončanju naloge
 - obrazec za odgovor recenzentu
 - potrdilo o dokončanju specialistične naloge
 - predloga za izdelavo spec. naloge

IZDELAVA SPEC. NALOGE

PRIPRAVA

- Odobritev dispozicije
- Določitev mentorja
- Najkasneje v enem mesecu naj bi kontaktirali mentorja
- Pregled in dopolnitev/prilagoditev dispozicije naloge z mentorjem
- Vloga za oceno etične primernosti raziskave (pripravijo skupaj z mentorjem)

IZVEDBA

- Praviloma naj začnejo z delom po odobritvi dispozicije in odobritvi etične komisije
- Natančno naj se držijo dispozicije oz. protokola raziskave

PISANJE

- S pisanjem naj začnejo po odobritvi dispozicije
- Ne čakati na konec zbiranja podatkov
- Uvod, namen, cilje, hipoteze in metode je priporočljivo napisati v času, ko zbiramo podatke

SODELOVANJE Z MENTORJEM

- Mentorja se določi na 2. dnevu modula
- Specializant se v roku enega meseca javi svojemu mentorju.
- Specializant skupaj z mentorjem pripravi vlogo za oceno etične primernosti raziskave.
- Mentor specializantu pomaga pri vseh korakih izdelave naloge, zato ga redno in pravočasno vključujte v celote postopek.
- Ko je naloga narejena, mora specializant pridobiti pozitivno mnenje mentorja (obrazec na spletu).
- Mentor je tretji član komisije za zagovor specialistične naloge.

RECENZENTSKI POSTOPEK

- Predsednik komisije za zagovor pošlje specialistično nalogo v recenzijo.
- Recenzent poda svoje mnenje (obrazec na spletu)
- Specializant nalogo popravi v skladu z mnenjem recenzenta in pripravi tudi seznam popravkov (obrazec na spletu)
- Recenzent ponovno pregleda popravljeno nalogo in poda svoje mnenje

PREDSTAVITEV NALOGE

- Praviloma enkrat mesečno
- Komisija za zagovor
- Predstavitev naj bo kratka in jedrnata (cca. 15 minut, tj. do 10 diapozitivov)

NEKAJ LETOŠNJIH ZANIMIVIH NALOG

POJAVNOST DEPRESIJE PRI ČLANIH ALPINISTIČNIH ODSEKOV

RAZLOGI NEODLOČANJA ZA NEOBVEZNA CEPLJENJA MED
OBISKOVALCI AMBULANT V VOJNIKU

POGLED ZDRAVNIKOV DRUŽINSKE MEDICINE NA OBRAVNAVO OSEB Z
MOTNJO V DUŠEVNEM RAZVOJU

OPOLNOMOČENOST IN VREDNOSTI KRVNEGA TLAKA PRI BOLNIKIHZ
ARTERIJSKO HIPERTENZIJO, KI SE VODIJO V AMBULANTAH DRUŽINSKE
MEDICINE ZDRAVSTVENEGA DOMA LOGATEC

IZGORELOST MED ZDRAVSTVENIMI DELAVCI V ZD KOČEVJE

VPLIV KLINIČNEGA FARMACEVTA NA PRIMARNI RAVNI NA DELO
ZDRAVNIKOV DRUŽINSKE MEDICINE IN NA ZMANJŠANJE
POLIFARMACIJE PRI KRONIČNIH BOLNIKIHZ

BIOPSIHOSOCIALNA DIMENZIJA DELA ZDRAVNIKA DRUŽINSKE
MEDICINE Z VIDIKA SPECIALIZANTA DRUŽINSKE MEDICINE

ODZIV BOLNIKOV NA PRESEJALNO TESTIRANJE SVIT V AMBULANTI ZDRAVNIKA
DRUŽINSKE MEDICINE

OBREMENJENOST IN PRIPRAVLJENOST NA DELO PO NOČNIH DEŽURSTVIH PRI
ZDRAVNIKIH SPECIALIZANTIH DRUŽINSKE MEDICINE

SAMOZDRAVLJENJE BOLEČINE V KRIŽU

ZADOVOLJSTVO SPECIALIZANTOV DRUŽINSKE MEDICINE S SPECIALIZACIJO

USPEŠNOST DELAVNICE ŠOLA ZDRAVEGA HUJŠANJA V ZD AJDOVŠČINA

SPREMEMBA ŽIVLJENJSKEGA SLOGA PRI BOLNIKI PO OBRAVNAVIV REFERENČNI
AMBULANTI DRUŽINSKE MEDICINE

VPLIV MERITEV KRVNEGA TLAKA Z LASTNIMI MERILNIKI NA UREJENOST ARTERIJSKE
HIPERTENZIJE V AMBULANTI DRUŽINSKE MEDICINE

PRISTOP DO ZDRAVLJENJA NESPEČNOSTI V DRUŽINSKI MEDICINI

ZADOVOLJSTVO PACIENTOV S TIMOM V REFERENČNI AMBULANTI DRUŽINSKE
MEDICINE

FARMACEVT SVETOVALEC V AMBULANTI DRUŽINSKEGA ZDRAVNIKA
ZDRAVSTVENEGA DOMA LJUTOMER

ODNOS MED ZAUPANJEM BOLNIKA IN ZNAČILNOSTMI VEDENJA ZDRAVNIKA

ZAKLJUČEK

- Vsak specializant mora izdelati raziskovalno (specialistično nalogo), ki ustreza minimalnim standardom
- Nekateri nalogo objavijo v obliki izvirnega znanstvenega članka
- Specialistične naloge so marsikdaj vir podatkov za dialog z odločevalci